

Předkládací zpráva

Veřejná ochránkyně práv využívá svého oprávnění podle ustanovení § 20 odst. 2 písm. a) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a **vyrozumívá vládu o tom, že Ministerstvo pro místní rozvoj nepřijalo dostatečná opatření k nápravě obecnější nezákonné správní praxe** při aplikaci stavebního zákona¹ (dále jen „stavební zákon“) týkající se zajištění faktického výkonu rozhodnutí obecných stavebních úřadů vydaných ve veřejném zájmu.

Jde o materiál nelegislativní povahy bez připomínkového řízení.

Veřejná ochránkyně práv, jakož i její předchůdci, již od roku 2004 upozorňovali Ministerstvo pro místní rozvoj na jeden z dlouhodobých problémů v oblasti stavebního řádu, kterým je neprovádění faktického výkonu rozhodnutí obecných stavebních úřadů vydaných ve veřejném zájmu podle stavebního zákona. Jde např. o rozhodnutí o neodkladném nařízení odstranění stavby, rozhodnutí o nařízení nutných zabezpečovacích prací, rozhodnutí o nařízení nezbytných úprav.

Veřejná ochránkyně práv formou dotazníkového šetření shromáždila v součinnosti se všemi krajskými úřady včetně Magistrátu hlavního města Prahy aktuální a přehledná data, která potvrdila, že nedostatek finančních prostředků je stěžejním důvodem, pro který obecné stavební úřady nepřistupují k výkonu (exekuci) rozhodnutí o splnění nařízené povinnosti, kterou uložili ve veřejném zájmu podle stavebního zákona. Jde o provedení výkonu takových rozhodnutí obecného stavebního úřadu, kdy je zřejmé, že přes veškeré jeho úkony povinný nesplní povinnost, kterou mu obecný stavební úřad uložil ve veřejném zájmu. Důsledkem je stav, kdy obecné stavební úřady v případech, kdy jsou povinny vykonat rozhodnutí, která ve veřejném zájmu vydaly, k výkonu rozhodnutí nepřistoupí (nezahájí ho), neboť jim na výkon rozhodnutí chybí finanční prostředky.

Z iniciativy ochránkyně byla v roce 2014 při Ministerstvu vnitřně ustavena meziresortní pracovní skupina, jejímiž členy byli mj. zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva financí, Asociace krajů ČR, Svazu měst a obcí ČR a Kanceláře veřejného ochránce práv. Její členové včetně zástupců Ministerstva pro místní rozvoj se shodli, že ideálním způsobem je poskytovat finanční prostředky k danému účelu formou dotace, tzv. průtokovou formou. Ministerstvo pro místní rozvoj by formou rozhodnutí o poskytnutí dotace určilo konkrétní obec s výkonem působnosti obecného stavebního úřadu jako příjemce finančních prostředků a následně by je odeslalo příslušnému kraji, který by je přeposlal dané obci určené rozhodnutím o poskytnutí dotace. Ministerstvo pro místní rozvoj přes svoje přísliby nepředložilo členům pracovní skupiny k projednání a schválení program obsahující pravidla pro poskytování finančních prostředků ke krytí nákladů na zajištění výkonu rozhodnutí obecných stavebních úřadů vydaných ve veřejném zájmu.

1 zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Posun ve věci nepřinesla ani písemná korespondence a osobní jednání mezi veřejnou ochránkyní práv a ministryní pro místní rozvoj. Ačkoliv ministryně pro místní rozvoj ujišťovala ochránkyni, že řešení této otázky považuje za jednu z priorit resortu a věcně příslušné odbory Ministerstva pro místní rozvoj podrobně prověřují možnost formy financování tak, jak doporučila meziresortní pracovní skupina, k dnešnímu dni Ministerstvo pro místní rozvoj nepřijalo tento program.

Z postoje Ministerstva pro místní rozvoj vyplývá, že dobrovolně nepřistoupí k nápravným systémovým opatřením, které by řešily jeden z dlouhodobých problémů v oblasti veřejného stavebního práva. Ministerstvo pro místní rozvoj jako ústřední správní orgán na úseku územního rozhodování a stavebního řádu nehodlá přijmout program, který by řešil krytí nákladů na zajištění výkonu rozhodnutí obecných stavebních úřadů vydaných podle stavebního zákona ve veřejném zájmu.

Za účelem zajištění řádné správní praxe ochránkyně vládě navrhuje, aby **ministryni pro místní rozvoj uložila, aby Ministerstvo pro místní rozvoj vytvořilo do 31. března 2017** program obsahující pravidla poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu ke krytí nákladů na výkon rozhodnutí obecných stavebních úřadů vydaných ve veřejném zájmu v režimu stavebního zákona v případech, kdy povinná osoba rozhodnutí obecného stavebního úřadu dobrovolně nesplní.